

УДК 343.359.2

А.Г. ГРИЦЮК, Луганський державний університет внутрішніх справ ім. Е.О. Дідоренка

ПЕРСПЕКТИВИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЗЛОВЖИВАНЬ З ПДВ ЗАПРОВАДЖЕННЯМ СПЕЦІАЛЬНИХ РАХУНКІВ

Ключові слова: відшкодування ПДВ, зловживання з ПДВ, ПДВ-рахунки

Попередження незаконного відшкодування ПДВ, ухилення від його сплати та подолання корупції в податковій сфері перебуває серед найбільш пріоритетних завдань державної правоохоронної політики. Аналіз наукових джерел свідчить, що більшість науковців (В.П. Вишневецький, М.А. Науменко, О.О. Амоша, Т.В. Горянська, О.В. Поколюдна) дійшла висновку про недоцільність заміни ПДВ іншим податком; у той же час вказується на недостатню реалізацію ПДВ свого фіскального потенціалу, необхідність його реформування. Дієвим механізмом попередження зловживань з ПДВ низка науковців бачить систему ПДВ-рахунків, однак перспективи їх запровадження потребують подальшого дослідження.

Метою статті є визначення проблем протидії зловживанням у сфері ПДВ, аналіз позитивних та негативних рис механізму спеціальних ПДВ-рахунків. Її новизна полягає в дослідженні здатності ПДВ-рахунків зменшити рівень зловживань в сфері адміністрування ПДВ та співставленні можливих негативних ефектів цього механізму з наразі існуючими, зокрема – у оцінці втрат від «замороження» обігових коштів у порівнянні з поточними.

ПДВ залишається головним джерелом доходів державного бюджету. У 2009 році на нього припадало 57 % усіх податкових надходжень і майже 38 % загальних доходів державного бюджету. Проте надходження цього податку значно менші від можливих – фіскальний потенціал ПДВ нівелюється його неадекватно низькою реальною ставкою: у

2009 році вона складала 15,8 % без врахування заборгованості держави з відшкодування, тож продуктивність ПДВ (співвідношення реальної та номінальної ставок) склала 79 %. А в разі виконання урядом зобов'язань з відшкодування реальна ставка склала б лише 11,5 %, що ненабагато вище аналогічних показників найбільш проблемних у сенсі мобілізації податку 2000–2004 років. Відповідно, реальна продуктивність ПДВ у такому разі була б 57,6 %, а не 79 %. Отже, у 2009 році лише 57,6 % від потенційно можливих сум ПДВ стягнуто до бюджету, 16,8 % втрачено через податкові пільги, решту – 25,6 % потенційних надходжень (а це – майже 30 млрд. грн у показниках лише офіційної економіки) – через мінімізацію оподаткування та незаконне відшкодування [1, с.40–48]. Економічний сенс ПДВ спотворюється системою «відкатів», коли посадові особи ДПА здійснюють відшкодування ПДВ за умови повернення частини відшкодованих сум у якості хабара (при цьому його розмір залежить від характеру відшкодування й складає від 30 % суми заявки при відшкодуванні дійсної заборгованості з ПДВ реальному підприємству до 50 % у разі повернення ПДВ з «повітря», тобто при розкращенні бюджетних коштів [2; 3]). У цьому ракурсі є досить цікавою пропозиція М.А. Науменка взагалі скасувати відшкодування ПДВ з одночасним двократним зменшенням ставки податку, що завдяки економії бізнесу на «відкатах» призведе до покращення фінансового становища підприємств і росту ВВП без істотних втрат для бюджету [4, с.34–41].

Зловживання з ПДВ не є суто українською проблемою. У Великобританії в період з 2002 по 2007 рік розбіжність між фактичними та потенційними надходженнями ПДВ коливалася в межах від 12,4 % до 16,1 % потенційних зборів (VAT Theoretical Tax Liability), в інших європейських країнах втрати від несплати ПДВ внаслідок шахрайств складають приблизно 10 % загального обсягу надходжень податку [5, с.10]. Оскільки ПДВ – досить складний в адмініструванні й криміногенний податок, становище навколо нього певною мірою є ві-

дображення загального рівня правопорядку в державі. Згідно з дослідженнями Transparency International, у рейтингу за 2010 рік Україна за рівнем корупції посіла 134 місце серед 178 країн світу [6], у цьому світлі високий рівень зловживань з ПДВ є цілком зрозумілим: кореляція між рівнем тіньової економіки та рівнем корупції при порівнянні світових економік складає 82 % [5, с.34].

З урахуванням загальноєвропейських інтеграційних процесів та обраної Україною стратегії національного розвитку альтернативи ПДВ немає, завдання полягає в тому, щоби при збереженні переваг ПДВ позбавитися властивих йому негативних рис. Подоланням кримінальних проявів ПДВ, підвищенням його ефективності держава опікується не один рік – за час дії Закону України «Про податок на додану вартість» від 3.04.1997 р. до нього було внесено 147 змін [7]. Проте боротьба зі зловживаннями в цій сфері фактично полягає в прагненні встановити суцільний контроль за діяльністю платників податків, відстеженні фінансових потоків, пошуку «податкових ям» тощо. Такі заходи є занадто витратними й неефективними, особливо – в українських реаліях [8; 9, с.7]. За влучним зауваженням В.П. Вишневського, без знищення підґрунтя для корупційних дій затрати на адміністрування податку шляхом залучення додаткової кількості контролерів та збільшення перевірок не призводять до корінних змін у справлянні податку, зростання числа контролерів насамперед призводить до зростання пропозиції корупції, а збільшення числа перевірок – до підвищення попиту на неї, не особливо позначаючись на масштабах ухилення [10, с.349]. Крім іншого, такий підхід чреватий створенням несприятливих умов для бізнесу, оскільки під лозунгами боротьби з протиправною мінімізацією під репресивні дії податківців можуть потрапляти сумлінні платники податків (Україна в 2010 році посідала 145-те місце серед 183 країн за показниками легкості ведення бізнесу [11]).

Цікавим у цьому плані є розгляд в Європейському суді з прав людини справи «Інтер-

сплав проти України». Заявник оскаржував відмову Уряду у відшкодуванні ПДВ, у тому числі – незважаючи на 140 рішень українських судів на користь заявника. Уряд вказував на наявність у ланцюзі постачальників «Інтерсплав» фіктивних фірм, які не сплатили ПДВ до бюджету, та посилався на складну загальнодержавну ситуацію з розкраданням бюджетних коштів, на досягнення «справедливого балансу між інтересами заявника та публічними інтересами». Заявник, втім, оскаржував правомірність відмови у відшкодуванні ПДВ за мотивами несплати податку постачальниками, оскільки він не мав ні компетенції, ні можливості контролювати господарську діяльність інших підприємств [12]. Власне, ця справа ілюструє типову ситуацію з адмініструванням податку в Україні: можливо як те, що платник дійсно використовував фіктивні фірми для ухилення від оподаткування, намагаючись відшкодувати кошти, не сплачені до бюджету, так і те, що держава фактично застосувала до конкретного платника податків не передбачену законодавством солідарну відповідальність за інших осіб.

Так чи інакше, практика взаємин держави та платників податків на засадах певного «балансу інтересів», замість закону, є неприпустимою. За слушною думкою В.Б. Епштейна, одного з ініціаторів запровадження ПДВ-рахунків, українська протидія зловживанням у податковій сфері є прагненням до глобального впливу на величезну кількість процесів замість впливу на механізм їх утворення [13]. Дійсно, намагання забезпечити належне функціонування системи через дію на кожен з елементів є марною витратою ресурсів. Більш раціональним є прийняття рішень, що системно впливають на негативні явища, роблячи їх неможливими чи, принаймні, менш поширеними.

У 2004 році керівництвом держави була здійснена спроба запровадити систему ПДВ-рахунків: прийняті президентські та урядові нормативно-правові акти, внесені два законопроекти до парламенту. Втім, згодом рішення про запровадження спецрахунків були скасо-

вані, а законопроекти – відхилені. Новація викликала протести низки політичних і бізнесових кіл. На тлі основної тези про загрозу «замороження» обігових коштів висловлювались побоювання, що система спецрахунків, попри подорожчання витрат на ведення обліку та адміністрування податків, не вирішить проблему мінімізації. Але, за деякими думками, несприйняття парламентом та політичними елітами механізму ПДВ-рахунків свідчить радше про їхню незаінтересованість у реальній боротьбі зі створеним навколо ПДВ кримінальним бізнесом, ніж про опікування фінансовим становищем підприємств, особливо – беручи до уваги ті мільярди гривень, що фактично вимиті з господарського обігу через невідшкодування податку [10, с.367–368].

Сутність механізму полягає у відокремленні грошових потоків: підприємства мають відкрити в банківських установах спецрахунки, які будуть використовуватися для розрахунків зі сплати ПДВ. При здійсненні господарської діяльності оплата за продукцію має здійснюватися окремими платежами: на поточний рахунок перераховується основний платіж за продукцію (без ПДВ), а на спеціальний – сума ПДВ. Схема, попри критику її потенційних недоліків, ефективно вирішує проблему незаконного відшкодування: за умови заборони списання зі спеціальних рахунків коштів у інших напрямках, ніж до бюджету чи на ПДВ-рахунок контрагента, незаконне відшкодування ПДВ має бути знищене як системне явище. Можливими залишаться лише епізодичні факти розкрадань за участю банківських працівників, які неважко викрити, особливо в порівнянні з надзвичайно складними кримінально-правовою та криміналістичною характеристиками цього злочину тепер. Дійсно, якщо суми ПДВ не зможуть покинути систему спеціальних рахунків, крім як через зловживання з боку банківських установ, незаконне відшкодування ПДВ у масштабах бізнесу втрачає сенс, враховуючи, що за умови співучасті працівників банку злочин можна скоїти і поза податковою сферою. Важливо, що за такого механізму держава зможе реально перейти до

автоматичного відшкодування ПДВ, зменшивши його терміни, адже небезпека втратити кошти через розкрадання при ПДВ-рахунках відсутня: навіть у разі отримання незаконного відшкодування злочинці не зможуть вивести ці кошти за межі системи спеціальних рахунків, тобто держава зможе рано чи пізно їх повернути. Автоматичне відшкодування при підтвердженні переплати звужить межі адміністративного розсуду – істотний чинник корупції в податковій сфері. Так само має втратити сенс найбільш поширений наразі спосіб ухилення від оподаткування – ринок так званих «конвертаційних» послуг, коли через мережу транзитних і фіктивних підприємств надається широкий спектр послуг з мінімізації оподаткування, – оскільки при кожному потрапленні коштів у банківську сферу частина, що надійде на спеціальні рахунки, не зможе їх покинути інакше, як до бюджету. У теперішній час підприємству достатньо перерахувати кошти до «конвертаційного центру», щоб отримати від нього пакет документів зі штучного податкового кредиту та ті самі кошти назад готівкою (без відсотків за «послуги»).

Проте при функціонуванні ПДВ-рахунків таке підприємство не зможе повернути частину цих коштів (суми ПДВ за «паперовою» угодою), отже, такому підприємству простіше сплатити ці кошти до бюджету та позбавити себе потенційних проблем. Так само при інкасації виручки від реалізації товарів чи послуг кошти мають зараховуватися окремо на поточний і спеціальний рахунки, після чого належні державі суми податку неодмінно надійдуть до бюджету (з огляду на відсутність механізму їх вилучення з системи спецрахунків). Єдиним способом ухилення від ПДВ має залишитись уникнення внесення коштів на ПДВ-рахунок взагалі: готівкові, бартерні, вексельні розрахунки, приховування виручки. Тобто податковим органам замість відстеження величезної кількості фінансових потоків та пошуку тисяч фіктивних підприємств з доволі сумнівною перспективою переслідування винних достатньо буде контролювати порядок надходження ко-

штів на банківські рахунки й у разі виявлення ознак ухилення сум від оподаткування застосувати передбачені законодавством санкції до відповідальних осіб. Оскільки надходження коштів від споживачів мають поступовий характер, через використання фіктивного підприємства, яке після реалізації зникне, можливо приховати лише незначні суми, які це підприємство встигне отримати за час своєї діяльності від споживачів, у той час як у теперішній час таке підприємство впродовж кількох неділь може «конвертувати» кілька десят мільйонів гривень і зникнути ще до потрапляння в поле зору податківців.

З іншого боку, прихований продаж продукції неважко відслідковувати зустрічними перевітками, окрім випадків змови всього економічного ланцюга, коли продукція рухається між постачальником сировини, виробником, посередником та суб'єктом роздрібною торгівлі поза бухгалтерським і податковим обліком (тут варто наголосити, що цей спосіб ухилення від оподаткування можливий і при діючому механізмі). При подоланні негативних наслідків, пов'язаних з невідшкодуванням зайво сплачених сум і застосуванням санкцій до підприємств, у ланцюгу постачальників яких опинилися фіктивні підприємства, ПДВ послабить фіскальний тиск на бізнес, виконуючи своє пряме призначення – оподаткування споживання, і в цьому разі мотивацією підприємств при ухиленні від оподаткування стане не збереження рентабельності, а отримання надприбутків за рахунок споживача під загрозою відповідальності, що здатне дещо звузити кількість потенційних правопорушників. Слід також враховувати певне полегшення податкового контролю за допомогою аналізу руху коштів на спеціальних рахунках.

Серед недоліків системи ПДВ-рахунків зазвичай називають збільшення витрат на справляння й адміністрування податку, посилення інфляції, створення правових колізій та зменшення обігових коштів підприємств [10, с.293–294; 14; 15, с.16–17]. Інфляційний поштовх пов'язується зі зростанням ефективної податкової ставки на економіку [15, с.11] та зі

збільшенням витрат підприємств на податковий облік [16, с.52]. Але зменшення розриву між номінальною та ефективною ставками саме по собі не має сприйматись як негативне явище: інфляційним фактором є не ПДВ-рахунки, що виконують суто технічну функцію, а існування податку як таке. Навпаки, очікуване збільшення податкових надходжень дозволить подальше зниження ставки і, відповідно, кінцевої вартості продукції. Витрати на справляння й адміністрування ПДВ доволі високі й тепер, а достовірні розрахунки, як вплине на ці показники новація, відсутні [15, с.4–5]. Підприємства так чи інакше ведуть облік ПДВ, видають податкові накладні, ведуть їх реєстри. Витрати зростуть скоріше через необхідність утримання додаткових банківських рахунків, компенсацію яких банки можуть перекласти на клієнтів, проте багато підприємств і сьогодні користуються декількома рахунками. Певне збільшення витрат через введення податкових рахунків може бути компенсовано скасуванням податкових накладних [16, с.55].

Дещо дивною є критика спецрахунків за можливість поширення тіньового обігу, бартеризації економіки, не грошових та поза банківських розрахунків [17], адже сам по собі механізм ПДВ-рахунків не містить додаткових уразливостей, що могли б спровокувати зазначені явища, ці прояви можливі й при діючому механізмі. Так само спецрахунки не створюють у сумлінних платників податків додаткових стимулів удаватися до таких дій, оскільки не збільшують їх зобов'язань, а, навпаки, здатні дещо полегшити реалізацію прав (через автоматичне відшкодування ПДВ, створення реальної рівності платників податків). Насправді такі очікування пов'язані з прогнозованим переходом українських підприємств, що системно й масово ухиляються від сплати податків через фіктивні фірми, до схем ухилення від оподаткування шляхом приховування операцій. Невикористання цих схем наразі свідчить про більшу дешевизну та безпечність саме нинішнього способу мінімізації оподаткування. Тож критика ПДВ-

рахунків є висловленням недоцільності перекриття найбільш поширеного каналу втрати державних коштів через потенційну активізацію інших. Але, по-перше, така позиція протирічить принципам державної правоохоронної політики, оскільки є, по суті, сумнівним компромісом, а, по-друге, подорожчання витрат на ухилення від оподаткування та збільшення ризиків вже є позитивним результатом, що робить ухилення від оподаткування менш привабливим у порівнянні з правомірною моделлю поведінки [15, с.12].

Застереження щодо правових колізій полягають у тому, що заборона на використання коштів, що перебувають на спецрахунках, є обмеженням прав платників податків на використання грошових коштів до моменту виникнення податкових зобов'язань та порушенням черговості погашення кредиторських вимог при ліквідації підприємств. Проте ці застереження ґрунтуються на дещо невірному сприйнятті правового статусу цих коштів. По-перше, податкові зобов'язання виникають з моменту зарахування коштів на банківський рахунок або їх оприбуткування в касі, тобто змішані поняття дати виникнення податкових зобов'язань і дати їх сплати до бюджету. По-друге, ці кошти не є власністю підприємств, це – суми податку, що належать державі, платники податків є лише тимчасовими утримувачами коштів, стягнутих зі споживачів чи контрагентів, і, отже, зауваження про позбавлення підприємств можливості користуватися чужими коштами є недоречними. Таке сприйняття податку свідчить про те, що ПДВ перетворився із суто фіскального інструменту поповнення державної скарбниці в чинник вимивання обігових коштів для одних підприємств та джерело безкоштовного кредиту, а то й безоплатної фінансової допомоги – для інших, що тягне перекручення ринкових умов. У такому аспекті слід розглядати й головне критичне зауваження до механізму спеціальних рахунків – тезу про можливе позбавлення підприємств обігових коштів.

Логіка цих побоювань полягає в тому, що до дати внесення податку до державного бю-

джету суми ПДВ, отримані від покупців, знаходяться в розпорядженні платників і ті можуть їх використовувати в господарській діяльності, тому заборона на списання коштів з ПДВ-рахунків знерухомить частину грошей в економіці. Ця точка зору розглядає ПДВ як додатковий фінансовий ресурс. Проте більш реалістичними є погляди, що ПДВ не стимулює розвиток підприємств, а, навпаки, стримує його: механізм ПДВ відволікає обігові кошти, збільшуючи податкове навантаження на економіку, причому це навантаження різниться по галузям [18, с.235]. Позитивний вплив ПДВ на бізнес був би можливим за умови його досконалої дії (при миттєвій компенсації переоплат) та в разі, якби споживачі сплачували цей податок авансом. Однак у дійсності споживачі сплачують податок лише на кінцевій ланці, у той час як у виробників, посередників, постачальників товарів, сировини, послуг податкові зобов'язання виникають у момент відвантаження, і, незалежно від того, чи продана продукція кінцевим споживачам, усі попередні ланки економічного ланцюга повинні сплатити нарахований податок до бюджету у встановлений законом термін. Тож фактично ці суми сплачуються авансом підприємствами-покупцями на кожній ланці при придбанні товарів (послуг) в їх ціні й сумісно вносяться до бюджету пропорційно доданій вартості. Виробник спочатку сплачує ПДВ у ціні матеріалів (послуг), що використовуються для виготовлення продукції, і лише потім зможе компенсувати ці витрати, продавши продукцію або відшкодувавши податок. Для попередньої сплати ПДВ (до бюджету чи в ціні придбаних товарів) підприємство має відшукати джерела додаткового фінансування – взяти кредит чи відволікти власні фінансові кошти з інших напрямків діяльності, що передбачає певні втрати, прямі (сплата відсотків за користування кредитом) чи побічні (недоотримання потенційного прибутку). Цей негативний ефект посилюється інфляцією: отримана підприємством компенсація попередньої сплати податку згодом буде мати меншу реальну цінність.

Отже, отримання ПДВ носить компенсаційний характер, і вести мову про позитивний вплив цього податку на економіку взагалі напевно чи доречно. Користуватися сумами ПДВ можуть лише ті підприємства, що нараховують значно більше ПДВ, ніж сплачують його постачальникам, мають нетривалий виробничий цикл і швидко отримують оплату за продукцію, або такі, що, застосовуючи ті чи інші схеми мінімізації, взагалі не платять податок, привласнюючи вхідні суми ПДВ. Оцінити можливі втрати від іммобілізації коштів сумлінних платників, які створюють значну частку доданої вартості, досить проблематично, але для уявлення, про які масштаби йдеться, припустимо, що вказані вище обставини відсутні, податок надходить від споживачів авансом у перший день кожного місяця й миттєво розподіляється між усіма ланками економічного ланцюга. Відповідно до ст.203 Податкового кодексу України платник зобов'язаний подати декларацію протягом 20 днів після закінчення податкового місяця та сплатити суму податкового зобов'язання протягом 10 днів після подання декларації [19].

Таким чином, суми податку, що належить сплатити до бюджету, можуть знаходитись у платника протягом двох місяців. У 2009 році до бюджету було сплачено приблизно 46 млрд. грн. внутрішнього ПДВ [20, с.23], тобто в середньому по 3,8 млрд грн у місяць. Таким чином, кожного місяця в розпорядженні платників податків знаходилося по 7,6 млрд грн (кошти поточного та минулого місяців). Враховуючи повільні темпи зростання ВВП (у 2009 році взагалі відбулося його падіння) та збитковість половини українських підприємств, напевно чи варто прогнозувати видатний економічний ефект від цих коштів, але, принаймні, банківська система України залучає депозити під 12–14 % річних, тож втрати бізнесу могли б скласти близько одного мільярду гривень за 2009 рік. Для порівняння: протягом 2009 року заборгованість держави з відшкодування ПДВ збільшилась на 10 млрд грн [20, с.26]. Таким чином, навіть за вказа-

них припущень втрати бізнесу від можливої іммобілізації обігових коштів на ПДВ-рахунках значно менші, ніж масштаби вимивання цих коштів через невідшкодування податку експортерам при діючому механізмі, причому якщо у випадку зі спецрахунками йдеться про втрату потенційного доходу, то невідшкодування ПДВ завдає прямих збитків підприємствам через безпосереднє вилучення їх власних грошей, які невідомо коли будуть повернуті, і до яких так само можна додати ще й втрачені доходи.

Таким чином, спеціальні рахунки є досить дієвим механізмом попередження зловживань з ПДВ, зокрема незаконного відшкодування податку та ухилення від його сплати з використанням фіктивних підприємств, здатним підвищити фіскальну ефективність податку та вирішити проблему заборгованості держави перед експортерами. Для ліквідації схем привласнення належних державі сум податку коштів з ПДВ-рахунків мають перераховуватись лише на інші ПДВ-рахунки чи до бюджету. Перерахування коштів з ПДВ-рахунка на поточний можна передбачити лише в разі попереднього поповнення спецрахунка з поточного – і виключно в розмірі такого поповнення. Момент виникнення податкових зобов'язань необхідно визначати за методом першої з подій (відвантаження товарів/послуг чи отримання оплати), а податкового кредиту – за касовим методом зі скасуванням податкових накладних. Від'ємне значення податкових зобов'язань, підтверджене належними документами (митними деклараціями, платіжними дорученнями), повинно відшкодуватись автоматично. Задля пом'якшення можливого ефекту іммобілізації обігових коштів доцільно дозволити сплату з ПДВ-рахунків інших податків та зборів. Касовий метод визначення моменту виникнення податкового кредиту в цьому випадку унеможливить поширення схем обміну вхідного ПДВ на інші податки з закриттям зобов'язань із ПДВ штучним податковим кредитом.

ЛІТЕРАТУРА

1. Молдован О. О. Пріоритети реформування податкової політики України: як перейти від фіскалізму до стимулювання ділової активності? / Молдован О. О., Шевченко О. В., Єгорова О. О. – К. : НІСД, 2010. – 80 с.
2. Алексей Любченко: «Все усилия мы сосредоточили на фиктивном предпринимательстве, которому надо не дать дышать» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.sta.gov.ua/control/ru/publish/article?art_id=265188&cat_id=71967.
3. Развращение НДС по-украински / Елена Мельник, Татьяна Бодня [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://mair.in.ua/inquest/show/id/1324>. – 29.03.2010.
4. Науменко М. А. Реформування системи відшкодування ПДВ / М. А. Науменко // Актуальні проблеми економіки. – 2005. – № 3 (45). – С. 34–41.
5. Качество администрирования НДС в странах ОЭСР и России. Реформирование российской системы взимания налога / М. Казакова, А. Кнобель, И. Соколов ; под ред. Синельникова-Мурылева С. Г. – М. : ИЭПП, 2010. – 128 с.
6. Transparency International the global coalition against corruption: Results By Country [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi/2010/results.
7. Закон України «Про податок на додану вартість» : від 03.04.1997 р., № 168/97-ВР [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=168%2F97-%E2%F0>.
8. Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України : від 15.12.2006 р. «Про заходи щодо попередження і нейтралізації загроз національній безпеці, пов'язаних із нестабільністю правового регулювання відносин у сфері адміністрування податку на додану вартість» : № 1154/2006 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.president.gov.ua/documents/5520.html>.
9. Наталья Непряхина. Кабмин поработал с высокой фиктивностью. Правительство не может остановить подачу незаконных заявок на возмещение НДС / Наталья Непряхина // Коммерсантъ Украина. – 23.02.2011. – № 28. – С. 5.
10. Налогообложение: теории, проблемы, решения / [В. П. Вишневский, А. С. Веткин, Е. Н. Вишневская и др.] ; под общ. ред. В. П. Вишневского. – Донецк : ДонНТУ, ИЭП НАН Украины, 2006. – 504 с.
11. The World Bank: Ease of Doing Business in Ukraine [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/ukraine>.
12. Рішення Європейського суду з прав людини. Справа «Інтерсплав проти України» (Заява № 803/02) [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://uazakon.com/documents/date_bf/pg_gvnjxx.htm.
13. Епштейн В. Б. Система специальных счетов НДС / Епштейн В. Б. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.systemvat.com>.
14. Щодо ефективності впровадження спеціальних рахунків для руху коштів податку на додану вартість, а також інших шляхів удосконалення контролю за обігом ПДВ [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://old.niss.gov.ua/Monitor/March/14.htm>.
15. Трунин И. В. Специальные НДС-счета в России: анализ возможных последствий / И. В. Трунин [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.iep.ru/files/persona/Trounin/spezscheta.pdf>.
16. Данильчук О. С. Чи потрібні Україні ПДВ-рахунки / Данильчук О. С. // Фінанси України. – 2005. – № 7. – С. 45–56.
17. Лист ДПА України «Щодо відшкодування ПДВ та впровадження спеціальних рахунків при проведенні взаєморозрахунків з ПДВ» : від 08.04.2009 р., № 4073/5/16-1116 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://dpa.dn.ua:8888/sta/4857-STA05.html?layoutType=plain>.
18. Ярова Н. В. Вплив ПДВ на фінансово-господарську діяльність підприємств /

Н. В. Ярова // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 5 (95). – С. 230–236.

19. Податковий кодекс України : від 2.12.2010 р., № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>.

gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17.

20. Звіт про виконання державного бюджету України за 2009 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/file/link/244339/file/Zvit.pdf>. – 49 с.

Грицюк А. Г. Перспективи попередження зловживань з ПДВ запровадженням спеціальних рахунків / А. Г. Грицюк // Форум права. – 2011. – № 3. – С. 178–185 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2011-3/11gagzcr.pdf>

Здійснено аналіз перспектив введення спеціальних рахунків для попередження зловживань з ПДВ. Зроблено висновок, що позитивний ефект від запровадження ПДВ-рахунків переважить їх потенційні вади.

***

Грицюк А.Г. Перспективи предупреждения злоупотреблений с НДС введением специальных счетов

Осуществлен анализ перспектив введения специальных счетов для предупреждения злоупотреблений с НДС. Сделан вывод, что позитивный эффект от введения НДС-счетов превысит их потенциальные недостатки.

***

Grytsyuk A.G. Perspectives of the Introduction of the Special Accounts to Prevent VAT Frauds

The analysis of the perspectives of the introduction of the special accounts to prevent VAT frauds is carried out. It is concluded that the positive effect of the introduction of VAT accounts will exceed their potential drawbacks.

Форум права Форум